

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON**

**OPĆINA VAREŠ
OPĆINSKI NAČELNIK**

Strategija partnerstva između Općine Vareš i građana

Vareš, april 2008. god.

Sadržaj:

1. UVOD

1.1. Pravna pozadina za partnerstvo;

2. Potencijalni partneri

2.1. Partnersko međudjelovanje na lokalnom nivou - Doprinos i rezultati

2.2. Glavni podsticaj za partnerstvo

2.3. Područje lokalne uprave otvoreno za partnerstvo

2.4. Utvrđivanje standarda u pružanju usluga - moguće oblasti za partnerstvo

3. Proces partnerstva

3.1. Izgradnja partnerstva kroz projektni ciklus

4. Mehanizmi za proces partnerstva

4.1. Mehanizmi za četiri koraka u procesu partnerstva

5. Kriteriji za pokretanje partnerstva između lokalnih vlasti i građana

5.1. Kriteriji za selekciju partnerskih aktivnosti

5.2. Kriteriji za selekciju partnera

5.3. Procedura za prijavljivanje i selekciju

5.4. Budžet i finansije

6. Tijelo zaduženo za partnerstvo

6.1. Zadaci i odgovornosti tijela zaduženog za partnerstvo

6.2. Sastav tijela zaduženog za partnerstvo

6.3. Podrška Strategiji partnerstva

7. Završne odredbe

Aneksi

Aneks 1 - Akcijski plan projekta

Aneks 2 - Obrazac za nadzor realizacije projektnih aktivnosti

Aneks 3 - Primjer 1. Izvještaj o partnerstvu

Aneks 4 - Primjer 2. Izvještaj o partnerstvu

Na osnovu člana 3. Evropske povelje o lokalnoj samoupravi koja je ratifikovana Uredbom o ratifikaciji. Evropske povelje o lokalnoj samoupravi ("Službeni list RBiH", broj 31/94), člana 8. i 13. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine F BiH", broj 49/06), člana 39. Statuta Općine Vareš, broj 01-93/99 od 07.06.1999. godine i 01-146/04 od 22.09.2004. godine, Strategije razvoja Općine Vareš za period od 2006. do 2015. godine i Sporazuma između Općinskog vijeća Općine Vareš, Općinskog načelnika Općine Vareš i nevladinih/neprofitnih organizacija Općine Vareš, Općinsko vijeće Općine Vareš, na _____ sjednici održanoj _____ 2008. godine, d o n o s i:

STRATEGIJU

PARTNERSTVA IZMEĐU OPĆINE VAREŠ I GRAĐANA

1. UVOD

Temeljni planski dokument koji predstavlja izraz zajedničkog opredjeljenja Općine Vareš i građana da kao partneri rade na dobrobit svakog pojedinca, kao i cijele lokalne zajednice nazivamo „Strategija partnerstva između općine Vareš i građana.

Strategija partnerstva jeste stvaranje institucionalnog puta za saradnju između lokalne samouprave i građana, što za cilj ima institucionalizaciju društva i aktivnije učestvovanje građana u javnim procesima.

Partnerstvo je institucionalizirana interakcija između dvije ili više strana koje zajedno rade u ostvarivanju zajedničkog cilja kroz kreiranje i provođenje aktivnosti usmjerenih rješavanju zajednički identificiranih problema i podjeli odgovornosti za opći rezultat. U ovom slučaju jednu stranu čini lokalna samouprava (ili njena pripadajuća ili pridružena institucija) a drugu stranu čini građansko društvo odnosno sve njegove komponente.

Partnerstvo nije nužno pravno zasnovan odnos, tj. odnos koji je proistekao iz nekog ugovora, već odnos utemeljen zajedničkim ciljevima, odgovornostima i interesu. Partnerstvo se još opisuje i kao jedinstvo zajedničkih ciljeva, gdje obje strane ostvaruju korist od zajedničkog djelovanja i plodova uspjeha.

Osnovni principi partnerstva su da:

- Partneri dijele zajednički cilj ili viziju,
- Partneri doprinose cjelokupnom sprovođenju aktivnosti,
- Partneri dijele odgovornost za cjelokupno sprovođenje aktivnosti,
- Zajedničko ocjenjivanje implementiranih aktivnosti.

Navedeno partnerstvo podrazumijeva i to da su partneri dobro upoznati sa radnim metodama i aktivnostima koje se odvijaju na drugoj strani i da mogu razumjeti proces donošenja odluka svog partnera.

Dobro partnerstvo gradi se na osnovu uzajamnog povjerenja, poštivanja neovisnosti partnera i aktivne saradnje.

Jedan od ciljeva implementacije ove Strategije jeste stalni razvoj međusobnog povjerenja između Općine i građana.

1.1 Pravna pozadina za partnerstvo

U skladu sa Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi, Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH, Statutom općine Vareš, Strategijom razvoja općine Vareš za period od 2006 do 2015. godine i Sporazumom između Općinskog vijeća Vareš, Općinskog načelnika Vareš i nevladinih/neprofitnih organizacija općine Vareš, Općina Vareš obezbjeđuje osnov za različite oblike učešća građana i razvoj partnerskog odnosa između građana i lokalnih vlasti.

2. POTENCIJALNI PARTNERI

Za partnerstvo u provođenju općinskih zadataka i odgovornosti na lokalnom nivou potencijalni partneri iz sektora građanskog društva su formalno uspostavljene grupe građana:

- nevladine organizacije (NVO),
- mjesne zajednice.

2.1 Partnersko međudjelovanje na lokalnom nivou – Doprinos i rezultati

Doprinos predstavlja pojedinačno djelovanje partnera u ostvarenju zajedničkog cilja. Rezultati su skup djelovanja partnera uključenih u datu aktivnost.

Doprinos partnerstvu – Organizacije građanskog društva	Rezultati partnerstva – Organizacije građanskog društva
<ul style="list-style-type: none"> • Volonterizam; • Stručnost, znanje i iskustvo; • Finansijski i drugi resursi; • Dobri kontakti i iskustvo u radu sa zajednicom; • Ideje; • Legitimnost. 	<ul style="list-style-type: none"> • Povećan kredibilitet; • Povećana 'vidljivost'; • Povećana podrška zajednice; • Poboljšani kapaciteti, znanje i ljudski resursi/potencijali; • Legitimnost; • Ostvareni ciljevi.
Doprinos partnerstvu – Lokalne vlasti	Rezultati partnerstva – Lokalne vlasti
<ul style="list-style-type: none"> • Finansije i drugi resursi (logistički i operativni); • Tehnička podrška; • Legalitet; • Politička podrška; • Iskustvo na terenu i kontakti unutar institucionalnog okvira. 	<ul style="list-style-type: none"> • Povećan kredibilitet kroz poboljšanu javnost rada i odgovornost; • Razvijeni novi kapaciteti i uvedene nove operativne procedure; • Povećana efikasnost i efektivnost; • Ostvareni ciljevi.
Korist za zajednicu <ul style="list-style-type: none"> • Poboljšano pružanje usluga; • Stvorena dodatna vrijednost; • Poboljšan kvalitet života; • Poboljšana kohezija i kapaciteti zajednice. 	

2.2 Glavni podsticaji za partnerstvo

Uključenje u proces donošenja odluka

Uključujući građane u proces donošenja odluka na općinskom nivou, oni dobijaju šansu da iznesu svoja razmišljanja i utvrde prioritete u vezi sa procesom uspostavljanja standarda u pružanju usluga i sprovođenju općinskih zadataka i odgovornosti. Od suštinskog je značaja da se promoviše uključenje građana u toku identifikacije problema, s ciljem da se osigura njihova posvećenost donošenju odluka o budućim projektima u općini.

Podjela odgovornosti

Na taj način, lokalne vlasti dijele odgovornost za općinski razvoj i planiranje sa svojim građanima. To povećava mogućnost zadovoljstva građana politikom lokalne uprave, pošto ona odražava potrebe građana i na taj način čini da i građani snose dio odgovornosti za aktivnosti koje se odigravaju na lokalnom nivou. Ova specifičnost čini razliku između principa partnerstva i koncepta učešća građana, tako što uključivanje građana diže na nivo odgovornosti građana.

Legitimnost

Pod ovim se podrazumijeva da lokalna uprava kroz partnerstvo može da poveća svoju legitimnost, pošto uključivanje građana u proces donošenja odluka na lokalnom nivou povećava demokratska ovlaštenja data od strane građana za specifične projekte, kao i ovlaštenja lokalnoj upravi uopšte.

Transparentnost

Osim toga, princip partnerstva može da poveća transparentnost u radu lokalnih vlasti. Pošto su građani uključeni u proces donošenja odluka i proces sprovođenja projekta, općina pokazuje otvorenost koja građanima može dati bolji uvid u rad i funkcionisanje njenih predstavnika.

Vlasništvo

Ovi procesi povećanog demokratskog učešća građana na lokalnom nivou mogu da pomognu u promovisanju osjećaja vlasništva među građanima, tj. osjećaj odgovornosti za aktivnosti u općini i aktivno učešće u tim aktivnostima.

Obostrane prednosti (Dodatna stručnost/ Ušteda troškova / Podrška specifičnim grupama):

Za lokalnu upravu, uključenje građana prema njihovim specifičnim sposobnostima može biti od pomoći. Građani sa stručnim ili posebnim sposobnostima mogu pomoći u planiranju i sprovođenju projekta. Na taj način općina može da uštedi sredstva koja bi inače bila potrošena. S druge strane, pruža se podrška stručnosti građana, a građani kao pojedinci ili putem udruženja građanskog društva ohrabruju se u svom radu.

Zadovoljstvo /Promovisanje/ Pozitivna slika

Otvorena saradnja između lokalnih vlasti i građana može da dovede do povećanja zadovoljstva građana onim što je urađeno u općini. Kroz ocjenu projekta građani dobijaju priliku da ponovo iskažu svoje mišljenje i daju komentar na sprovođenje projekata. Pored

toga, lokalna uprava ovo može da iskoristi da u javnosti promoviše pozitivnu sliku o svome radu.

Dodatna vrijednost/Povjerenje

Svi ovi vidovi partnerstva mogu dodatno da doprinesu međusobnom razumijevanju i ciljevima u općinskim poslovima, kao i osjećaju ostvarivanja ciljeva zajedničkim snagama. Ovo može doprinijeti i povećanju povjerenja građana u lokalne vlasti i lokalne strukture uopšte.

	Građani / građansko društvo	Lokalne vlasti
Identifikacija problema	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mogućnost davanja mišljenja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povećana legitimnost ▪ Podjela odgovornosti ▪ Verifikacija finansiranja i planiranja
Izrada projektnog plana	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Transparentnost ▪ Planiranje u skladu sa identifikovanim problemom ▪ Podrška specifičnih grupa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stručnost i kapaciteti ▪ Pozitivna slika
Sprovođenje projektnog plana	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vlasništvo ▪ Kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ušteda sredstava ▪ Volontarizam i razvoj kulture učešća
Ocjena	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Satisfakcija/Kontrola 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Satisfakcija/Promocija ▪ Poboljšanje
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dodatna vrijednost ▪ Povjerenje 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dodatna vrijednost ▪ Povjerenje

2.3 Područja lokalne uprave otvorena za partnerstvo

Područja primjene partnerstva najčešće se ostvaruju u oblastima:

- Ekonomskog razvoja,
- Demokratizacije,
- Socijalnog razvoja, socijalne pomoći, kulture, zdravstva i obrazovanja,
- Životne sredine,
- Infrastrukture.

Ekonomski razvoj

Ekonomski razvoj često zahtijeva prvenstveno pravilnu promociju, naročito kada su u pitanju ekonomske aktivnosti kao što su turizam, proizvodnja zdrave hrane, podsticaj mladih kroz projekte samozapošljavanja i td.

Ekonomska promocija općine osigurana je na primjeru kroz partnerski odnos lokalne vlasti, lokalnog NVO sektora i građana prilikom donošenja Strategije razvoja općine Vareš 2006-2015. godina.

Postupak donošenja Strategije razvoja proveden je kroz sve četiri faze predviđene Strategijom partnerstva, sa ciljem utvrđivanja pravca ekonomskog razvoja i zadovoljenja građana u ekonomskoj, socijalnoj i kulturnoj oblasti, zdravstvu, obrazovanju, infrastrukturi i životnoj sredini.

Demokratizacija

Bilo koja aktivnost koja pospješuje učešće građana, transparentnost i odgovornost lokalnih vlasti je otvorena za partnerstvo u ovoj oblasti.

Socijalni razvoj, socijalna pomoć i kultura

Partnerstvo u ovoj oblasti bi podrazumijevalo uključivanje građana u pružanje usluga socijalno ugroženim kategorijama, koje se mogu ogledati kroz pomoć starim i iznemoglim osobama, djeci, povratnicima, ovisnicima, edukacijama stanovništva iz oblasti zdravstva i dopunska edukacija iz oblasti obrazovanja i td.

Vezano za kulturu i ostalo, partnerstvo je zajednička aktivnost građana i lokalnih vlasti u njegovanju i očuvanju kulturnog naslijeđa.

Životna sredina

Razne aktivnosti kroz partnerstvo: edukacija o zaštiti životne sredine, akcije čišćenja grada, kontrola i saradnja sa nadležnim organima i td.

Infrastruktura

Partnerstvo u izgradnji infrastrukturnih objekata je najpoznatiji i najčešći oblik partnerstva u općini. Ovo uključuje izgradnju puteva, sistema vodosnabdijevanja ili sličnih projekata u kojima lokalne vlasti i građani daju zajednički doprinos kroz novčana sredstva i kroz rad.

2.4 Utvrđivanje standarda u pružanju usluga – moguće oblasti za partnerstvo

Standardi za provođenje partnerstva u navedenim oblastima provode se kroz:

- Administrativne procedure;
- Socijalne mjere i sprovođenje politike,
- Komunalne djelatnosti i infrastrukturu,
- Objavu informacija i konsultacije,
- Usluge koje pruža ugovorena treća strana.

Administrativne procedure

Uspostavljanje standarda u administrativnim procedurama podrazumjeva odgovornost Općine za donošenje ili izmjenu administrativne procedure u poboljšanju standarda u pružanju usluga s ciljem ispunjenja očekivanja građana.

Socijalne mjere i sprovođenje politike

Poboljšanje kvaliteta pomoći koju općina pruža bilo kojoj socijalno ugroženoj kategoriji ili poboljšanje kvaliteta pomoći koju opština pruža svojim najznačajnijim institucijama kroz različite vidove sprovođenja mjera socijalne politike.

Komunalne djelatnosti i infrastruktura

Uspostavljanje standarda u pružanju usluga na reagovanje i zahtjeve građana kojima traže poboljšanje usluga i kontrola nad izvršenim komunalnim uslugama i objektima infrastrukture.

Informisanje i konsultacije

Poboljšanje u pružanju usluga bi značilo i poboljšanje kvaliteta i kvantiteta informacija koje se prenose građanima, mehanizama za informisanje i konsultacije sa građanima, sa naglaskom na učestalost i način komuniciranja, te promocija Zakona o slobodi pristupa informacijama.

Kao primjer u ovoj oblasti je promocija Zakona o slobodi pristupa informacijama.

U tom postupku ostvareno je učešće građana, transparentnost i odgovornost lokalnih vlasti.

Akcioni plan je provođen kroz javne prezentacije Zakona za predstavnike lokalnih vlasti, predstavnike NVO i građana, kroz anketiranje građana, medijsku praćenost kroz tematske emisije, izdavanje brošura i evaluaciju od strane Općinskog vijeća.

Usluge koje pruža ugovorena treća strana

Poboljšanje standarda kroz mjerenje zadovoljstva građana (anketiranje građana), a potom izmjene budućih rješenja ili poboljšanje ili poništavanje postojećih ugovora, sve s ciljem zadovoljavanja zahtjeva građana.

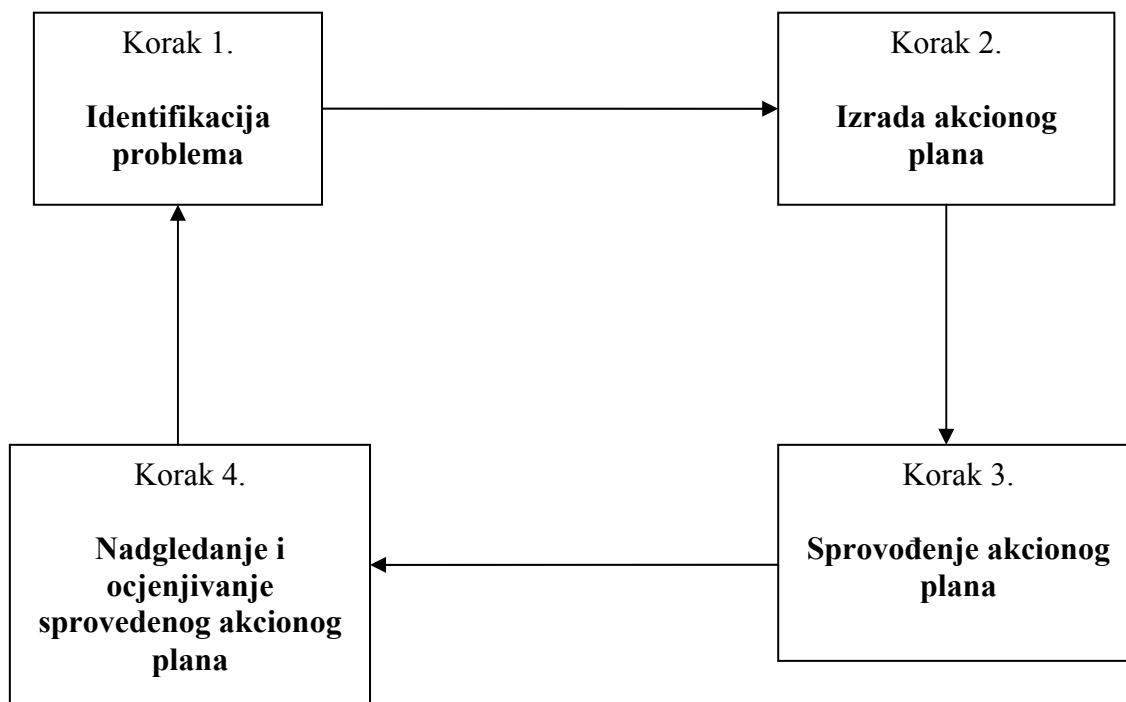

3. PROCES PARTNERSTVA

3.1 Izgradnja partnerstva kroz projektni ciklus

Projektni ciklus se sastoji iz sljedećih koraka. To su:

- Identifikacija problema,
- Izrada akcionog plana,
- Sprovođenje akcionog plana,
- Nadgledanje i ocjenjivanje sprovedenog akcionog plana.

3.1.1 Korak 1 – Identifikacija problema

Korak 1 se fokusira na zajedničku identifikaciju problema koji treba da se riješi kroz partnerstvo. Problemi se mogu zajednički identifikovati putem niza procedura, kao na primjer:

- Putem konsultacija na zborovima građana, redovnim sastancima sa predstavnicima mjesnih zajednica, predstavnicima nevladinih udruženja i organizacija, ličnim kontaktima sa građanima i putam građanskih inicijativa,
- Predstavljanjem određenog pitanja kao problema drugoj strani, s čime se druga strana složi,
- Istraživanjem javnog mnijenja koje sprovode lokalne vlasti putem javnih rasprava, anketa i ličnim kontaktima sa građanima.

Bez obzira na to koja procedura se primjenjuje za zajedničku identifikaciju problema, partnerstvo se u ovoj fazi ogleda kroz sljedeće:

- Utvrđivanje zajedničke vizije (potreba da se riješi identifikovani problem),
- Sve strane dijele određeni nivo odgovornosti za odabir jednog problema kao prioritarnog nad ostalim problemima,
- Moguće konsultacije, rasprave i kompromisi koje bi trebalo ostvariti prije donošenja konačne odluke.

3.1.2 Korak 2 – Zajednička izrada akcionog plana

Korak 2 se odnosi na izradu akcionog plana koji ima za cilj da riješi zajednički identifikovan problem putem učešća svih partnera i njihovog doprinosa, što podrazumijeva da obje strane učestvuju u procesu donošenja odluka i dijele odgovornost za konačni rezultat – kvalitet akcionog plana.

Partneri će izraditi zajednički akcioni plan, nakon identifikacije problema u dogovorenom roku a najduže u roku od 60 dana (prilog aneks 1).

Zajedničke komisije ili mješovite radne grupe predstavljaju osnovni mehanizam za ostvarivanje partnerstva u ovoj fazi.

Važno je naglasiti da će nivo doprinosa svakog partnera zavisiti od prirode problema i nivoa stručnosti potrebnog za njegovo rješavanje – jednak doprinos nije uslov.

3.1.3 Korak 3 – Sprovođenje akcionog plana

Korak 3 koji se odnosi na sprovođenje akcionog plana podrazumijeva učešće svih partnera, ali ne pretpostavlja njihov jednak doprinos ovoj aktivnosti.

Partneri su odgovorni za realizaciju aktivnosti u skladu sa zajednički dogovorenim akcionim planom i odgovorni su za rezultate.

Nivo doprinosa svakog od partnera može zavisiti od prirode aktivnosti koja se sprovodi, njenog intenziteta i nivoa stručnosti koje njeno sprovođenje zahtijeva.

U sprovođenje se takođe mogu uključiti vanjski saradnici koji mogu da daju dodatni doprinos svojim kapacitetima i stručnošću.

3.1.4 Korak 4 – Nadgledanje i ocjenjivanje sprovođenja akcionog plana

Korak 4 odnosi se na mješovite komisije koje će nadgledati i ocjenjivati sprovedene aktivnosti, istraživanje javnog mnijenja i izvještavanje.

Partneri mogu zajednički nadgledati sprovođenje akcionog plana kroz gore navedenu mješovitu komisiju ili druga tijela i da analiziraju i cijene njegov uticaj i sprovođenje.

Ova aktivnost pojačava zajedničku odgovornost svih strana uključenih u partnerstvo i dalje promovise transparentnost u lokalnoj zajednici.

Kako je ovo važan korak u osiguranju kontinuiteta i održivosti partnerstva, partneri će dati zajedničku ocjenu provedenih aktivnosti upoznavanjem javnosti sa istim putem izdavanja biltena, konferencija i praćenosti projekta u medijima, putem anketiranja i istraživanja javnog mnijenja, te osigurati javnu prezentaciju ocjene realizacije određene aktivnosti (prilog: aneks 2).

Partner koji u partnerskom odnosu dovede u pitanje projekat neizvršavanjem preuzetih obaveza iz neopravdanih razloga snosi odgovornost prema drugom partneru, kao i sve pravne posljedice nerealizacije projekta.

4. MEHANIZMI ZA PROCES PARTNERSTVA

4.1 Mehanizmi za četiri koraka u procesu partnerstva:

Mogući mehanizmi za **zajedničku identifikaciju problema** su: javni skupovi (zborovi građana, javne rasprave, neformalni susreti s građanima, anketiranje građana), mjesne zajednice, građanske inicijative, koordinativni sastanci sa građanskim grupama, javni mediji i sl.

Mogući mehanizmi za **zajedničku izradu akcionog plana** su: mješovite radne grupe po pojedinim temama (nakon identifikacije problema), koordinacijski sastanci sa zainteresiranim grupama.

Mogući mehanizmi za **zajedničku provedbu akcionog plana** su: učešće građanskih grupa u finansiranju i provedbi (korištenje stručnih i fizičkih kapaciteta, sudjelovanje u raznim odborima i provedbenim tijelima te korištenje drugih resursa).

Mogući mehanizmi za **zajedničko ocjenjivanje partnerske aktivnosti** su: učešće predstavnika građanskih grupa u radu tijela za odbor i vrednovanje, zajedničko sačinjavanje evaluacijskog izvještaja i njihova prezentacija građanima.

5. KRITERIJI ZA POKRETANJE PARTNERSTVA IZMEĐU LOKALNIH VLASTI I GRAĐANA

5.1. Kriteriji za selekciju partnerskih aktivnosti su:

- Korist za širu zajednicu,
- Dio općinskih strateških razvojnih ciljeva,
- Specijalne / hitne / specifične potrebe zajednice ili građanskih grupa

5.2. Kriteriji za selekciju partnera su:

Ugled i kredibilitet:

- Ima li partner redovno ažurirane podatke o svojoj organizaciji kao i bazu podataka o realiziranim projektima (potrebno je procijeniti iskustvo partnera vezano za konkretni prijedlog projekta kao i kontinuitet u radu u oblasti na koju se odnosi prijavljeni projekat)
- Lista kvalifikacija partnera koje su u skladu sa konkretnim potrebama za izvršenje predloženog projekta.
- Kakve su organizacijske mogućnosti partnera (infrastruktura, broj članova, volontera, spoljnih saradnika)
- Kakvo je iskustvo/kapaciteti članova organizacije

Legitimnost i autoritet:

- Pravni status organizacije – da li je registrovana, neregistrovana
- Kako funkcioniše tijelo za donošenje odluka i implementaciju projekata, proces donošenja odluka (odluke donosi jedna osoba ili učešće u procesu imaju i drugi članovi organizacije)
- Da li organizacija posjeduje prethodno iskustvo u partnerskom radu
- Da li je članica u nekoj od prepoznatljivih mreža civilnog društva

Kapacitet za doprinos:

- Ima li organizacija prisustvo na teritoriji gdje se određeni projekat treba implementirati
- Poznaje li ciljne grupe na koje je usmjeren projekat i ima li iskustva u radu sa njima
- Da li je organizacija medijski prepoznatljiva
- Da li je otvorena u razmjeni informacija sa partnerima i građanima
- Da li je/će biti posvećena promociji partnerstva

Pouzdanost i posvećenost:

- Da li organizacija ima godišnje izvještaje
- Da li ima finansijske izvještaje za izvedene projekte
- Mogućnost praćenja i evaluacije intervencija-aktivnosti na terenu, mjesečni izvještaji urađeni od strane partnera, sistem čuvanja podataka (baza podataka)
- Da li ima formalne ili neformalne mehanizme za evaluaciju projekta i njegovih efekata
- Da li je postoji usklađenost rada partnera sa razvojnom strategijom općine i/ili potrebama građana koji su identificirani drugim sredstvima.

5.3. Procedura za prijavljivanje i selekciju

Općina će, uz stručnu pomoć Radne grupe za partnerstvo i uz konsultaciju građanskih grupa, izraditi obrazac za iniciranje partnerskih praksi od strane građanskih grupa.

Obrazac će biti dostupan u općini Vareš i mjesnim uredima, kao i u prostorijama mjesnih zajednica i udruženja građana.

Prikupljeni obrasci sa inicijativama će biti razmatrani u roku od 60 dana od strane općinske administracije i Radne grupe za partnerstvo.

5.4. Budžet i finansije

Građani imaju utjecaj na predviđanje novčanih sredstava za partnerske aktivnosti putem redovnih konsultacija pri kreiranju i usvajanju Budžeta Općine.

Implementacija ove Strategije, tj provođenje partnerskih aktivnosti će se finansirati iz budžetskih sredstava, u zavisnosti od oblasti u kojoj se partnerstvo provodi i doprinosa zainteresovanih strana.

6. TIJELO ZADUŽENO ZA PARTNERSTVO

6.1 Zadaci i odgovornosti tijela zaduženog za partnerstvo

Radna grupa za partnerstvo je formirana s ciljem postavljanja smjernica za poboljšanje postojećih i uvođenje novih praksi partnerstva sa građanima, te izrade Strategije partnerstva kao strateškog dokumenta Općine u ovoj oblasti.

Radna grupa će kvartalno razmatrati ponuđene prakse Partnerstva, prosljeđivati ih dalje prema relevantnim općinskim službama i djelovati konsultativno u daljem toku procesa.

Radna grupa je stalno tijelo s mandatom od četiri godine i odluke donosi većinom glasova.

Partneri u radu Radne grupe za partnerstvo su općinski načelnik i općinske službe, općinsko vijeće, mjesne zajednice, udruženja građana, mediji i drugi.

6.2 Sastav tijela zaduženog za partnerstvo

Radnu grupu za partnerstvo čini šest članova predstavnika nevladinih udruga i općine. Članovi su:

- Referent za odnose s javnošću, Općina Vareš
- Referent za sport, nauku i kulturu, Općina Vareš
- Predsjednik komisije za mlade Općinskog vijeća Vareš
- Predstavnik MZ Vareš
- Predstavnik HKDD Napredak podružnica Vareš, Radio Bobovac

- Predstavnik NVO SGV (srpsko građansko vijeće)
- Predstavnik UG Preporod Vareš

6.3 Podrška Strategiji partnerstva

Obaveza je Radne grupe, općinskih službi i građana da svojom aktivnošću osiguraju promociju Strategije partnerstva, kako u javnosti, tako i u medijima.

7. ZAVRŠNE ODREDBE

Strategija partnerstva stupa na snagu prvog narednog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči Općine Vareš.

OPĆINA VAREŠ - OPĆINSKO VIJEĆE -

PREDSJEDAVAJUĆI OPĆINSKOG VIJEĆA

Broj: 01-124/08

Dana: 25.6.2008godine

OBRAZLOŽENJE

Član 3. Evropske povelje o lokalnoj samoupravi koja je ratifikovana Uredbom o ratifikaciji. Evropska povelja o lokalnoj samoupravi (“Službeni list R BiH”, broj 31/94), glasi:

«Lokalna samouprava podrazumjeva pravo i osposobljenost lokalnih vlasti da, u granicama zakona, reguliraju i rukovode znatnim dijelom javnih poslova, na osnovu vlastite odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva...»

Član 8. Zakona o principima lokalne samouprave Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine F BiH broj:49/06), glasi:

“Jedinica lokalne samouprave ima vlastite nadležnosti ustanovljene ustavom i zakonom i ima pravo baviti se svim pitanjima od lokalnog značaja koja nisu isključena iz njene nadležnosti, niti dodjeljena u nadležnost neke druge vlasti...”

Član 18. Zakona o principima lokalne samouprave Federacije Bosne i Hercegovine:

“Organ odlučivanja jedinice lokalne samouprave je općinsko vijeće u općini, a gradsko vijeće u gradu (u daljem tekstu:vijeće)...”

RAZLOZI DONOŠENJA:

Potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju u oktobru 2005. godine, između Odjela za demokratizaciju pri Misiji OSCE-a, i Općina Vareš, Općina Vareš je pristupila Projektu UGOVOR obavezujući se na realizaciju pet modula među kojima je i Modul “Partnerstvo između općine i građana”.

Akcioni plan za realizaciju predmetnog Modula donesen je zajednički sa OSCE-om, a općinski načelnik je na osnovu istog donio Rješenjem broj: 02-111/08, kojim je imenovao Radnu grupu za izradu Nacrta Strategije partnerstva između općine Vareš i građana, u sastavu dva predstavnika općine Vareš, jednog predstavnika mjesnih zajednica i tri predstavnika NVO.

Glavna ideja koja stoji u osnovi izrade Strategije partnerstva između Općine Vareš i građana jeste stvaranje institucionalnog puta za saradnju između lokalne uprave i građana. Jedan od osnovnih razloga za poželjnost takve sistematske saradnje jeste upravo institucionalizacija društva i aktivnije učestvovanje građana u javnim procesima.

Ovaj Modul je fokusiran na dva aspekta partnerstva: partnerstvo u izradi standarda pružanja usluga i partnerstvo u implementaciji općinskih zadataka i odgovornosti.

Razvijanje standarda pružanja usluga je ključno pitanje. Ovi standardi osiguravaju da su usluge koje pruža Općina osmišljene i isporučene na način koji ispunjava potrebe građana.

Važno je istaći da implementacija ove strategije podrazumjeva čitav proces, pa se stoga taj proces ne može i ne smije nikako usredotočiti samo na izradu ove Strategije, već je potrebno stvoriti opći dojam da je ovaj tekst tek prvi korak u pravcu njene stvarne i kompletne implementacije.

U okviru izrade Nacrta Strategije partnerstva između općine Vareš i građana Radna grupa je analizirala dva projekta :Projekat “Narko NE” i Projekat “Omladinska politika”, te se isti nalaze u prilogu kao – Aneks 3. i 4.

Na sjednici održanoj dana 11.04.2008. godine, Radna grupa je utvrdila Nacrt Strategije partnerstva između općine Vareš i građana, i istu dostavila općinskom načelniku u daljnju proceduru.

Predlaže se Općinskom vijeću da istu razmatra i usvaji.

OPĆINSKI NAČELNIK

Anex br. 1.

AKCIJSKI PLAN PROJEKTA:

Redni broj	Aktivnosti realizacije projekta	Sudjelovanje općine	Sudjelovanje građana	Sudjelovanje - ostali	R o k o v i

Odgovornost za provedbu projekta:

Ispred nositelja projekta _____

Ispred Općine _____

Ispred Ostalih _____

Anex br. 2.

NADZOR realizacije projektnih aktivnosti: _____

Redni broj	Nadzor realizacije projektnih aktivnosti	Sudjelovanje općine	Sudjelovanje građana	Sudjelovanje - ostali	Ocjena ili komentar (opis prepreke ako postoji, a ako je sve uredno onda samo potpis, kao potvrda)

Članovi nadzornog tijela:

Predstavnik projekta

Predstavnik općine

Predstavnik ostalih

_____
(potpis)

_____
(potpis)

_____
(potpis)

Datum: _____

Anex broj 3.

Primjer Partnerstva 1

Izveštaj o realizaciji projekta «Narko NE»

Partneri u Projektu:

Općina Vareš.

NVO Narko NE – organizacija za prevenciju ovisnosti

NVO Klub mladih “LOS”, Vareš

MSŠ Nordbat II, Vareš

1. OPIS PROCESA U ČETIRI KORAKA

1.1. ZAJEDNIČKA IDENTIFIKACIJA PROBLEMA

Problem ovisnosti je globalni problem. Preventivni rad na sprječavanju ovisnosti je dobrodošao u svakoj sredini. Tokom 7 mjeseca 2007 godine grupa mladih ljudi, uglavnom studenata iz Švicarske boravila je u BiH i zajedno sa organizacijom Narko NE pokrenula projekat prevencije ovisnosti kroz kreativne igraonice i „pozitivno druženje“. Značaj projekta je prepoznala i Općina Vareš pa je zajedno sa članovima NVO LOS i učenicima srednje škole MSŠ Nordbat II krenula u realizaciju. Poseban rad na identifikaciji problema nije bio potreban jer se radi o projektu prevencije koji je uvijek dobrodošao.

1.2. ZAJEDNIČKA IZRADA AKCIONOG PLANA

Nakon početnih sastanaka na kojima je problem identifikovan i na kojima je utvrđeno da je takav projekat potreban Općini krenulo se u izradu akcionog plana.

Srednjoškolci iz Vareša, zajedno sa studentima Visoke škole za umjetnosti HKGZ iz Ciriha i Pedagoške visoke škole Centralne Švicarske PHZ, organizirali su interesantne i zabavne aktivnosti koje su ponudili djeci i mladima tokom 7 mjeseca 2007. Naime, to je posebno rizičan period za nastanak ovisnosti kada mladi njihove, ali i drugih dobi, imaju najviše slobodnog vremena.

Zajedničkim snagama napravljen je akcioni plan koji je podrazumjevaao angažiranje mladih svakim radnim danom od 10 do 17 sati sa pauzama.

1. sedmica: upoznavanje, planiranje, obučavanje za vještine voditelja, informiranje i pozivanje mladih za zajedničke aktivnosti
- 2./3. sedmica: sprovođenje zabavnih aktivnosti za mlade i djece na različitim mjestima u gradu
4. sedmica: organiziranje završne manifestacije, evaluacija i izlet

1.3. ZAJEDNIČKA IMPLEMENTACIJA AKCIONOG PLANA

Nakon izrade akcionog plana krenulo se u njegovu primjenu na terenu.

U ponedjeljak, 24.07.07.g. u 10 je službeno otvaranje projekta, tj. prvi susret mladih iz Švicarske i BiH. Nakon upoznavanja krenulo se u realizaciju 4 projekta. Ti projekti su bili:

1. izrada mozaika na lokalitetu malog parka
2. adaptacija košarkaškog igrališta kod partizana
3. kreativne radionice u prostorijama srednje škole
4. oslikavanje zida kod malog parka motivom Vareša

Svim ovim podprojektima mladi Vareša su pristupili sa velikim žarom i u svakom trenutku se sticao dojam da je ovakav tip angažovanja mladih ljudi baš ono što Varešu nedostaje.

1.4. ZAJEDNIČKA EVALUACIJA REALIZOVANIH AKTIVNOSTI

Ovaj projekat je od strane svih učesnika ocjenjen kao veoma uspješan.

Neke od prednosti ovakve saradnje su:

- Mjesec dana zanimljiv i koristan volonterski angažman za dobrobit djece i mladih u lokalnoj zajednici
- Learning-by-doing: sticanje znanja i vještina za vođenje i praćenje vršnjaka i/ili djece
- Rad u timu: preuzimanje odgovornosti i izvršavanje zadataka za cijelu grupu
- Komuniciranje sa «autoritetima», zagovaranje i izvještavanje u javnosti
- Suradivanje i reflektiranje u miješanoj lokalnoj i u interkulturalnoj grupi mladih
- Učenje i vježbanje engleskog i njemačkog jezika
- Sve aktivnosti su bile medijski popraćene, na taj način su građani Općine Vareš stekli uvid u odrađeni posao.

2. ZAKLJUČCI I NAUČENE LEKCIJE

Metodologija realizacije Projekta u četiri koraka jeste poboljšanje, odnosno institucionalizacija partnerskog odnosa. Ova praksa je već ranije bila poznata i provedena na području općine Vareš, ali bez postojanja potpunog okvira za dosljedno poštovanje principa partnerstva.

Nijednom koraku u ovom Projektu ne možemo pripisati veće propuste u realizaciji, jer dobro uspostavljeni kriteriji partnerstva su bili garancija njegove uspješnosti.

Anex broj 4.

Primjer Partnerstva 2

Izvještaj o realizaciji projekta «Omladinska politika»

Partneri u Projektu:

NVO klub mladih „LOS“, Vareš
Općina Vareš
Humanitarna organizacija INTERSOS

1. OPIS PROCESA U ČETIRI KORAKA

1.1. ZAJEDNIČKA IDENTIFIKACIJA PROBLEMA

Općina Vareš ima površinu od 390 km², čine je 23 Mjesne zajednice, a u Zeničko- dobojskom kantonu graniči sa šest općina : Breza, Ilijaš, Visoko, Kakanj, Zavidovići i Olovo.

Četverogodišnja razorna ratna djelovanja u Bosni i Hercegovini nisu mimoišla ni općinu Vareš. Posljedica toga je i potpuna promjena socijalne i ekonomske slike ove općine. Od 22.203 prijeratna stanovnika, njih oko 60% napustilo je Vareš a 5% stanovništva i danas je interno raseljeno u općini. Nekoliko je generacija izgubilo godine školovanja a većina radnika izgubila je zaposlenje.

Danas Vareš ima oko 10.500 stanovnika .

	Bošnjaka	Hrvata	Srba	Ostalih	Ukupno
prema popisu 1991.	6 714	9 016	3 644	2 829	22 203
31.07.2006.	6. 698	3. 303	188	104	10.293

Uz ratna razaranja infrastrukture i stambenog fonda, velike migracije stanovništva i osiromašjenja prijeratnih proizvodnih kapaciteta općine i period od 1996. godine rezultirao je stagnacijom privrede i razvoja Vareša, poslijeratnom geopolitičkom izolacijom i padom nataliteta, a posljedica svega je realno prisutna socijalno ekonomska kriza u Varešu.

Očigledna je bila potreba temeljitog preispitivanja stanja u općini, analiza i planiranja postupaka koji će eliminisati stihijsku bezvoljnost lokalne zajednice i dovesti općinu u stanje samoodrživog rasta i razvoja.

Poticaj za ovakvu akciju došao je iznutra, okupljanjem lokalnih stručnjaka koji su izradili strateški plan razvoja općine Vareš u periodu 2006-2015. godine.

Iako je Stručni tim maksimalno iskoristio svoje potencijale i razradio detaljno programe samoodrživog razvoja i provođenja institucionalnih i ekonomskih reformi, nažalost (valjda zbog prosjeka godina starosti članova tima) u najmanjem se je segmentu dotakao strateškog planiranja poboljšanja položaja mladih u općini Vareš.

Ovaj segment samo je spomenut u oblastima osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja te zdravstvene zaštite .

Ovakve okolnosti navele su male grupe mladih i pojedince da se samoinicijativno organizuju i kroz osnivanje Nevladine organizacije mladih kakva je u Varešu «LOS», počnu raditi na ciljenim projektima za sebe i svoje vršnjake.

1.2. ZAJEDNIČKA IZRADA AKCIONOG PLANA

U decembru 2005. godine u Općini Vareš je zvanično potpisan Memorandum za realizaciju programa «Poboljšanja položaja djece i mladih u BiH».

U ime općine Memorandum je potpisao načelnik Hamdo Fatić a za HO INTERSOS njihov predstavnik Claudio Chiapparini.

Prema Memorandumu, INTERSOS će kao predstavnik italijanske kooperacije pet organizacija finansiranih od Ministarstva vanjskih poslova Vlade Republike Italije, u Varešu raditi na organizaciji i realizaciji programa koji intenzivnije uključuju mlade u društveno – ekonomski život. Sporazum sa INTERSOSOM potpisala je i omladinska organizacija «LOS».

Ukupan cilj projekta je jačanje omladinske politike i udruživanja, podrška djeci i mladima «iz rizičnih grupa», obrazovanje i direktna podrška u finansiranju mladih poduzetnika.

Općinski načelnik imenovao je referenta za mlade .

1.3. ZAJEDNIČKA IMPLEMENTACIJA AKCIONOG PLANA

Implementacija akcionog plana imala je sljedeće korake.

- Aktivisti LOS-a dobili su uređen prostor za rad sa plaćenom kirijom i opremom.
- Započeti su radovi na novom velikom prostoru u gradu za koji očekujemo da će uz angažman i lobiranje mladih aktivista biti u potpunosti usmjeren na aktivnosti mladih, što je izvjesno budući da je Općinski načelnik već dao svoju saglasnost na to.
- Izrađen je Plan rada LOS-a za 2007. godinu.
- Stipendiranje mladih studenata iz Vareša sredstvima Vlade Ze-do Kantona
- Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta dodjeljivalo je 10-15 stipendija godišnje (500 KM za jednog studenta za akademsku godinu)
- Ministarstvo za boračka pitanja dodjeljivalo je 20-30 stipendija studentima iz porodica
- Poginulih, RVI i demobilisanih boraca (100 KM za studenta mjesečno tokom akademske god.)
- Tradicionalne manifestacije okupljanja djece i mladih
- «Djeca pjevaju hitove», vareško ljeto- kulturne i sportske priredbe sa učešćem mladih, poetske večeri.
- Iz općinskog budžeta daju se stipendije za studente koji su bili učenici generacije MSŠ «Nordbat 2» u proteklih pet generacija.

1.4. ZAJEDNIČKA EVALUACIJA REALIZOVANIH AKTIVNOSTI

Kroz projekat Omladinske politike za kratko vrijeme je urađeno dosta pozitivnih stvari za mlade u Varešu. Osim konkretnih koraka nabrojanih u prethodnom poglavlju, velika stvar za mlade je i promjena stava mladih prema općini i općine prema potrebama mladih. Veoma važno je da se ta komunikacija nastavi i ubuduće kako bi se kvalitet života mladih ljudi u Varešu još više popravio. Također je potrebno naglasiti da je građanstvo putem tematske kontakt emisije na radio Bobovcu upoznato sa projektom Omladinske politike.

2. ZAKLJUČCI I NAUČENE LEKCIJE

Metodologija realizacije Projekta u četiri koraka jeste poboljšanje, odnosno institucionalizacija partnerskog odnosa. Ova praksa je već ranije bila poznata i provedena na području općine Vareš, ali bez postojanja potpunog okvira za dosljedno poštovanje principa partnerstva.

Nijednom koraku u ovom Projektu ne možemo pripisati veće propuste u realizaciji, jer dobro uspostavljeni kriteriji partnerstva su bili garancija njegove uspješnosti.